

Europaudvalget

FOLKETINGET



REFERAT

AF 9. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Onsdag den 18. november 2015
Tidspunkt: Kl. 13.00
Sted: 2-133

Til stede: Morten Løkkegaard (V), Jan Erik Messmann (DF),
Christina Egelund (LA), Rasmus Nordqvist (ALT),
Rasmus Helveg Petersen (RV) og Holger K. Nielsen (SF).

Desuden deltog: Justitsminister Søren Pind.

Morten Løkkegaard fungerede som formand under hele mødet.

Punkt 1. Ekstraordinært rådsmøde nr. 3432 (retlige og indre anliggender) den 20. november 2015

Justitsministeren oplyste, at der den 20. november afholdtes ekstraordinært rådsmøde om retlige og indre anliggender i Bruxelles. Mødet var indkaldt af det luxembourgske formandskab på baggrund af de tragiske begivenheder i Paris den 13. november. Udvalget havde fået tilsendt et samlenotat om sagerne på rådsmødet. Han ville forelægge dagsordenens to punkter til orientering.

1. Information om terrorangrebet i Paris den 13. november 2015

– Orientering

Rådsmøde 3432 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Justitsministeren: Indledningsvis vil Frankrig orientere om terrorangrebet i Paris i sidste uge. Frankrig forventes samtidig at understrege behovet for hurtigt at finde fælleseuropæiske modsvar på terrortruslen. Fra dansk side vil vi tage orienteringen om terrorangrebet til efterretning.

2. Terrorbekæmpelse

– Politisk drøftelse/rådskonklusioner

Rådsmøde 3432 – bilag 1 (samlenotat side 4)

Justitsministeren: Punkt 2 på dagsordenen handler om EU-initiativer til terrorbekæmpelse. Punktet dækker over, at formandskabet vil fremlægge to udkast til rådskonklusioner med henblik på vedtagelse på rådsmødet. Det første udkast til rådskonklusioner handler om EU-initiativer til terrorbekæmpelse.

Vi har endnu ikke set udkastet til rådskonklusioner, og det har været sparsomt med konkrete oplysninger fra formandskabet om indholdet, så vi har måttet give vores bedste bud på, hvad rådskonklusionerne kommer til at indeholde.

Vi forventer, at rådskonklusionerne kommer til at indeholde en opfølgning på den erklæring om terrorbekæmpelse, som blev vedtaget af stats- og regeringscheferne på det uformelle møde i Det Europæiske Råd den 12. februar 2015. I den forbindelse vil man nok også følge op på de fem prioriteter for terrorbekæmpelsen, som man blev enige om på det seneste ordinære RIA-rådsmøde i oktober. Det drejer sig om følgende prioriteter:

- grænsekontrol ved EU's ydre grænser,
- informationsudveksling,
- forebyggelse af radikaliserings på internettet og
- terrorbekæmpelse uden for EU.

EU's antiterrorkoordinatør vil forud for rådsmødet lave en statusrapport over opfølgningen.

Udkastet til rådskonklusioner vil formentlig også indeholde en opfordring til, at forhandlingerne om det såkaldte EU-PNR-direktiv intensiveres. Det er det forslag, der handler om brugen af flyselskabernes passagerlisteoplysninger til at forhindre terrorisme og alvorlig kriminalitet. Europa-Parlamentet og Rådet har stået langt fra hinanden i disse forhandlinger, men det må forventes, at Rådet nu vil presse på for at opnå et kompromis om sagen.

Direktivforslaget er omfattet af retsforbeholdet. Men partierne bag aftalen om tilvalg af retsakter på området for retlige og indre anliggender har allerede tilkendegivet, at man er indstillet på, at Danmark deltager i forslaget, hvis retsforbeholdet omdannes til en tilvalgsordning.

Vi forventer også, at udkastet til rådskonklusioner indeholder et afsnit om våben. Her vil der i første række være tale om at fremrykke nogle af de initiativer, som Kommissionen i forvejen har på tegnebrættet, men der kan også være tale om f.eks. en styrkelse af foranstaltningerne til bekæmpelse af ulovlig handel med skydevåben.

Det er sandsynligt, at udkastet til rådskonklusioner kommer til at indeholde et afsnit om behovet for styrkelse af grænsekontrollen på de ydre grænser. Dette område hører under udlændinge-, integrations- og boligministeren.

Da vi ikke ved, hvad punktet vil indeholde, vil jeg kort redegøre for regeringens prioriteter på området. Regeringens holdning er klar: Alle EU-lande har stor fordel af et velfungerende Schengensamarbejde. Det er derfor afgørende, at alle medlemsstaterne hurtigst muligt styrker og moderniserer kontrollen ved de ydre grænser, ved at de eksisterende Schengenregler anvendes fuldt ud. Det er afgørende ikke blot for at håndtere de aktuelle migrationsstrømme, men også for at bekæmpe terror.

Regeringen vil også se positivt på overvejelser om på den lidt længere bane at ændre Schengengrænsekodexet med henblik på at muliggøre permanent systematisk kontrol af EU-borgere ved de ydre grænser.

Derudover er det tænkeligt, at udkastet til rådskonklusioner kommer til at indeholde afsnit om terrorfinansiering og styrkelse af informationsudvekslingen mellem medlemsstaterne via bl.a. SIS II og Europol. Samlet set er det selvfølgelig umuligt for mig at sige noget meget konkret om regeringens holdning til et forslag, som vi endnu ikke kender indholdet af. Men regeringen kan overordnet tilslutte sig, at der vedtages rådskonklusioner om EU-initiativerne vedrørende terrorbekæmpelse.

Det andet udkast til rådskonklusioner handler om indsatsen mod radikaliserings i det strafferetlige system. Det handler bl.a. om forebyggelse af radikaliserings i fængsler, alternative eller supplerende tiltag til retsforfølgning og fængsling af radikaliserede personer, rehabilitering og erfaringsudveksling.

På dette punkt kan vi fra dansk side tilslutte os, at indsatsen mod radikaliserings bygger på tværsektorielt samarbejde mellem alle relevante myndigheder og har et bredere sigte end strafforfølgning. Vi stiller dog spørgsmålstegn ved, om den forebyggende indsats bør varetages af anklagemyndigheden og domstolene som led i straffeprocessen.

Vi er også skeptiske over for tanken om, at indsatsen vedrørende forebyggelse og rehabilitering ses som et alternativ til strafforfølgning. Den bør i stedet ses som et supplement til strafforfølgning. Men overordnet set er vi som sagt positive over for den grundlæggende tanke, som udkastet til rådskonklusioner hviler på.

Rasmus Nordqvist bad ministeren uddybe, hvad man mener med forebyggelse af radikaliserings på internettet. Kryptering havde der været en del diskussioner om. Han ville også gerne vide, hvad ministeren troede at alternative og supplerende tiltag til retsforfølgelse og fængsling af radikaliserede personer indebar.

Holger K. Nielsen spurgte, hvad forskellen var på alternativ og supplement til strafforfølgning. Er et alternativ til strafforfølgning, at man kan gå i gang med antiradikaliserings og resocialiserings uden straf – og har regeringen noget imod det? Det afhænger vel af, om der er grundlag for en straf eller ej. Og så kan man altid have forebyggelse og rehabiliterings som supplement. Kunne man gå i gang med sådan en proces, uden at der var tale om straf? Han forstod ikke helt, hvad pointen var med det fra regeringens side. Overordnet var der tale om nogle lidt bløde konklusioner. Hvor forpligtet var man på dem? Og hvad indebar styrkelsen af samarbejdet med andre landes – også tredjelands – sikkerhedstjenester? Kunne det være Saudi-Arabiens sikkerhedstjeneste, man skulle arbejde sammen med?

Justitsministeren svarede Rasmus Nordqvist, at det handlede om, at Europol monitorerer sociale medier, så man har et overblik over, om der foregår noget, man kan relatere til terrorområdet.

På spørgsmålet om strafforfølgning svarede han, at problemet for Danmarks vedkommende var, at det ikke er domstolene, der fastsætter afsoningens former i Danmark, men

kriminalforsorgen. Det var væsentligt at have hele værktøjskassen at tage i brug. Chefen for Justitsministeriets lovafdeling havde været nede at diskutere det i EU-systemet, og der var altså en særskilt problematik, hvor ord som supplement kan være vigtige.

Der var tale om foreløbige konklusioner, der ikke binder. Det nærmere samarbejde med efterretningstjenesterne ville han vende tilbage til.

Rasmus Nordqvist spurgte, om der var tale om nye beføjelser og måder at monitorere de sociale medier på, eller om man bare ville vende de ting, der allerede blev gjort. Han ville gerne undgå en ekstrem overvågning af internettet fra europæisk side.

Justitsministeren sagde, at det ikke var noget nyt. Det center, der skal tage sig af det, var etableret i juli 2015. Det, man ser på, er åbne kilder på nettet. Hvis man ser noget bekymrende, tager man kontakt til medlemsstaterne. I hvert fald i Danmark er det noget, den nationale sikkerhedstjeneste tager sig af.

Jan Erik Messmann sagde, at han var af den gamle skole fra dengang, man havde grænsekontrol. Det var ikke spor underligt, man rejste ind og ud uden problemer. På grund af terroren er Danmark og alle EU-borgere ramt af frygt. Folk kan ikke forstå, at det skal være nødvendigt med åbne grænser. Frankrig havde lukket sine grænser, Sverige prøvelukkede dem, og i USA havde mere end halvdelen af staterne sagt, at de ikke ville have flere syrere. Mente ministeren ikke, det var vigtigt at få lukket grænserne?

Justitsministeren mente, det lå uden for rådsmødets dagsorden, om man skulle lukke de nationale grænser. Det var en national beslutning. Han sagde, at Sverige hverken har lukket eller prøvelukket deres grænser, men indført en intensiveret grænsekontrol, hvor man tjekker folk, der kommer ind, i forsøget på at registrere asylansøgere. Frankrig havde lukket grænsen i forbindelse med undtagelsestilstanden. Det havde hverken stoppet ham, der kom ind i landet med et pas via Grækenland, eller ham, der undslog sig retsforfølgelse og rejste igennem til Belgien. Man kunne sagtens drøfte emnet uden for mødet, men lige i forbindelse med rådsmødet troede han at man havde en fælles interesse i at få sikret EU's ydre kontrol. Det var der ikke mange partier der ville være uenige i.

3. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Mødet sluttede kl. 13.16.